

तां पराजयमानां सप्रीतेरक्ष्यां दशाननात् ।  
अन्तर्दधानां रक्षोभ्यो मलिनां ध्याममूर्द्धजां ॥ ७१ ॥

तामित्यादि । प्रीतेः रावणसम्बन्धिन्याः पराजयमानां विमु ज०म०  
स्त्रीभवन्तीं पराजेरसोढइत्यपादानत्वं असोढोऽर्थः प्रीतिः र  
क्ष्यान्दशाननात् रावणविषये स्वयं निवार्यप्रसरां वारणार्था  
नामोक्षितइत्यपादानत्वं प्रवृत्तिविधातलक्षणया रक्षणक्रियया  
आत्मसम्बन्धिन्या दशाननस्य व्याप्तुमभिप्रेतत्वात् अन्तर्दधानां  
रक्षोभ्यः मा मां रक्षांसि द्राक्षुरिति ततश्चान्तर्द्धा येनादर्शनमित्य  
पादानसंज्ञा अन्तर्द्धिनिमित्तं हि रक्षोभिरात्मनोदर्शनस्यानी  
क्षितत्वात् मलिनां शरीरेण म्लानमूर्द्धजां मलिनकेशां बहुवेणी  
त्वात् ॥ ७१ ॥

तामित्यादि । तां कीदृशीं प्रीतेरावणसम्बन्धिन्या इत्य भ०  
र्यात् पराजयमानां प्रीतिमसहमानामित्यर्थः यतोऽपायेत्यादौ  
पराजयोऽसहनं पराजयपदनिर्देशेन परापूर्वजेरसहनविष  
यीभूतो गम्यते पराजेरसोढे इति पाणिनिस्त्वचदर्शनात् पराजेः  
सोढुमशक्यमिति क्रमदीश्वरस्त्वचदर्शनाच्च अशक्त्या निवर्त्तनं वा  
पराजयः रावणप्रीतेः सकाशात् अशक्त्या निवर्त्तमानामित्यर्थः  
यद्यपि प्रीतिं बुद्ध्या प्राप्य ततो निवर्त्ततइति बुद्धिकृतापायएवा  
पादानत्वं घटते तथापि पराजयेति कृतं प्रपञ्चार्थं दशाननात्  
रक्ष्यां रक्षणीयां चाणार्थेऽपादानत्वं रक्ष्यां निवारणीयां वा  
तदा वारणार्थेऽपादानत्वं रक्षोभ्योऽन्तर्दधानां राक्षसकर्तृकद